

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Кафедра педагогіки, іноземної філології та перекладу
(назва кафедри)

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти другий (магістерський)
галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 073 Менеджмент
освітньо-професійна програма Управління навчальним закладом

Завідувачка кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу
(назва кафедри)

Борова Т.А.

Підписано КЕП серійний номер: 248197DDFAB977E5040000004BD1BD00F05DC303

Гарант освітньо-професійної програми Управління навчальним закладом
(назва програми)

Кравченко Г.Ю.

Підписано КЕП серійний номер: 248197DDFAB977E504000000FF4D400E872A103

Укладачі:

<u></u> (підпис)	<u>Будянська В.А.</u> (прізвище та ініціали)
<u></u> (підпис)	<u>Почуєва О.О.</u> (прізвище та ініціали)
<u></u> (підпис)	<u>Захарова Г.В.</u> (прізвище та ініціали)

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2023

УДК 37.091(076.034)

НЗ1

Укладачі: В. А. Будянська

О. О. Почуєва

Г. В. Захарова

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу.

Протокол № 1 від 27.08.2022 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Наскрізна програма практики для студентів спеціальності НЗ1 073 "Менеджмент" освітньої програми "Управління навчальним закладом" другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. В. А. Будянська, О. О. Почуєва, Г. В. Захарова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. – 17 с.

Надано програму переддипломної практики з метою поглиблення навичок самостійної роботи, розширення наукового світогляду, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження. Уміщено термін проходження, бази практики, організацію проведення переддипломної практики, мету та завдання. Розкрито компетентності та програмні результати практики, критерії й методи оцінювання результатів переддипломної практики.

Рекомендовано для студентів спеціальності 073 "Менеджмент" освітньої програми "Управління навчальним закладом" другого (магістерського) рівня вищої освіти.

УДК 37.091(076.034)

© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2023

Вступ

Наскрізню програму практики складено, відповідно до Положення про проведення практики студентів Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, розробленого, згідно із Законом України "Про вищу освіту", Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93, Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному економічному університеті імені С. Кузнеця, введеного в дію наказом ректора університету від 26.10.2020 р. № 198, стандартом вищої освіти, освітньо-професійною програмою "Управління навчальним закладом" другого (магістерського) рівня спеціальності 073 Менеджмент".

Переддипломна практика є невід'ємною частиною підготовки до професійної діяльності майбутніх висококваліфікованих фахівців, які отримують диплом магістра. Умовою успішного проходження переддипломної практики є опанування студентами змісту фундаментальних дисциплін, методики їхнього викладання, основ педагогіки для викладання відповідних дисциплін.

Переддипломна практика передбачає безперервність та послідовність її проведення та спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами в період навчання, набуття й удосконалення практичних умінь і навичок за відповідною спеціальністю.

Переддипломна практика – це дослідна робота студентів, що виконується на основі добору науково-теоретичного матеріалу, його аналітичного опрацювання й обґрунтованого викладу в дипломній роботі.

Під час практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану, збирається фактичний матеріал для виконання дипломного проєкту. Переддипломна практика є завершальним етапом навчання й проводиться з метою узагальнення та вдосконалення знань, практичних умінь та навичок, оволодіння професійним досвідом і готовності майбутнього фахівця до самостійної трудової діяльності, збирання матеріалів для дипломної роботи.

1. Види, загальні характеристики, мета та заплановані результати практики

1.1. Види практик (табл.1).

Таблиця 1

Види практик

Курси	Назви практик	Очна (денна) форма навчання	Заочна форма навчання	Кафедри, що забезпечують організацію	Тривалість практики	Семестри
II	Переддипломна	+	+	кафедра педагогіки, іноземної філології та перекладу	4 тижні	3-й

1.2. Характеристика практик (табл. 2).

Таблиця 2

Характеристика практик

Курси	Назви практик	Очна (денна) форма навчання	Заочна форма навчання	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Семестри	Форми контролю
II	Переддипломна	+	+	12	360	3-й	Звіт

1.3. Мета переддипломної практики.

Метою переддипломної педагогічної практики є: засвоєння, закріплення, поглиблення, використання теоретичних та методичних знань; оволодіння студентами практичними вміннями та основними навичками професійної діяльності в закладах вищої освіти, підвищення загальноосвітнього й професійного рівня студентів, безпосередня практична підготовка до самостійної роботи на посаді викладача, керівника, менеджера, головного фахівця; здобуття досвіду викладацької, організаторської й керівної роботи, збір та опрацювання матеріалів, що стосуються дипломної роботи, наукового дослідження.

Відповідно до мети можна визначити завдання переддипломної практики.

Основними завданнями переддипломної практики є такі:

1. Закріплення теоретичних знань і здобуття практичних навичок.
2. Ознайомлення з науковим теоретичним полем досліджень у галузі педагогіки.
3. Ознайомлення з організацією науково-дослідної роботи на базі практики та набуття навичок її проведення.
4. Складання плану наукового дослідження.
5. Формування навичок добору та опрацювання наукової літератури, періодичних видань з досліджуваної теми.
6. Формування навичок складання й оформлення бібліографії з теми дослідження.
7. Формування навичок складання анотації, здійснення аналітичного огляду наукової літератури (підручників, навчальних посібників, статей у періодичних виданнях тощо).
8. Розроблення наукового апарату дослідження (об'єкта, предмета, мети, завдань, актуальності, методів дослідження).
9. Формування навичок узагальнення та систематизації науково-теоретичного матеріалу.
10. Навчання науковому обґрунтуванню результатів виконаного дослідження.
11. Опанування методики виконання дослідної роботи.
12. Оформлення звіту відповідно до вимог переддипломної практики.

1.4. Заплановані компетентності та результати навчання (табл. 3).

Таблиця 3

**Заплановані компетентності та результати навчання
за видами практик**

Спеціальні компетентності	Загальні компетентності	Результати навчання
Переддипломна практика		
СК11	–	РН1
СК2	–	РН6
СК5, СК11	–	РН7
	ЗК5	РН8

Примітка.

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК11. Здатність до використання маркетингових комунікацій в управлінській діяльності.

РН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

РН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

РН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

РН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.

2. Зміст переддипломної практики

Успішне виконання завдань переддипломної практики сприяє засвоєнню знань, які збагачують теоретичну підготовку студентів, розвивають уміння та практичні навички.

Зміст переддипломної педагогічної практики передбачає:

1) ознайомлення студентів із особливостями освітньої роботи закладу освіти, його навчально-матеріальної бази, системою роботи педагогічного колективу;

2) ознайомлення з навчально-методичною та науковою роботою освітньої організації, у якій проводиться практика;

3) вивчення документації, плану роботи освітньої організації;

4) участь у виконанні запропонованих завдань, оформленні різноманітних зразків звітної документації;

5) відвідування занять, заходів, які проводяться освітньою організацією;

6) участь у проведенні навчальних занять;

7) засвоєння принципів та методів подання навчального матеріалу;

8) виявлення самостійності, активності та ініціативності в процесі проходження практики;

- 9) проведення науково-дослідницької роботи;
- 10) вивчення наукової літератури з метою удосконалення своєї роботи;
- 11) підготовка планів навчальних занять та їхнього методичного забезпечення;
- 12) збирання матеріалу для науково-дослідної роботи та її первинне оброблення;
- 13) підбір й апробацію методів наукового дослідження;
- 14) підготовку студентами звітної документації та участь у підсумкових заходах з переддипломної практики.

3. Вимоги до баз переддипломної практики

Переддипломну практику студенти проходять у освітніх закладах (за типом). Місця та бази практики визначаються договорами, що укладаються університетом і закладами освіти, чи службовими записками під час проведення у власному освітньому закладі. Студенти проходять практику по одному або невеликими групами (по 2 – 4 особи).

Освітні заклади, які залучають для проведення переддипломної практики студентів, мають відповідати таким вимогам:

- 1) наявність структур, що відповідають освітній програмі "Управління навчальним закладом";
- 2) забезпечення можливості проведення переддипломної практики згідно з програмою переддипломної практики;
- 3) забезпечення кваліфікованого керівництва переддипломною практикою студентів;
- 4) створення необхідних умов для отримання студентами в період проходження практики знань за фахом;
- 5) надання студентам права користування бібліотекою, методичною, науковою та іншою документацією, необхідною для виконання програми переддипломної практики.

4. Організація проведення та керівництво переддипломною практикою

Перед початком переддипломної практики студенти одержують інформацію щодо оформлення всіх необхідних документів; інструктаж

про порядок проходження практики та з техніки безпеки від керівника практики закладу вищої освіти, необхідні документи (оформлений щоденник й індивідуальне завдання тощо). Керівник переддипломної практики повідомляє студентам про систему звітності з практики, розроблену на кафедрі. Прибувши на базу практики, студенти мають подати керівникові бази (освітньої організації) щоденник, дотримуватися прийнятого на базі практики режиму та регламенту роботи, правил охорони праці, техніки безпеки з обов'язковим проходженням інструктажів.

Під час практики за кожним студентом закріплюється робоче місце в одному з підрозділів, яке має відповідати специфіці та темі дипломного проектування, направленості науково-дослідної роботи студента та можливості здійснення кваліфікованого керівництва його роботою.

Розподіл студентів за базами практик здійснюється кафедрою спільно з відділом практики університету, а за конкретними місцями – керівником практики. Місце проходження практики студенти можуть підбирати самостійно, з дозволу кафедри та за погодженням із керівником практики.

Відповідальна особа забезпечує студентів-практикантів програмою практики, здійснює контроль за організацією та проведенням практики, дотриманням її термінів і змісту, організацією захисту звітів про проходження переддипломної практики, підводить підсумки практики.

Виконання програми практики здійснюється відповідно до складеного студентом та затвердженого керівником практики від університету індивідуальним планом практики, який містить етапність і термін виконання завдань практики.

Індивідуальний план заноситься в щоденник практики студентом і хід його виконання контролюється як керівником від закладу вищої освіти, так і керівником від освітньої організації.

Контроль за якістю проходження студентом переддипломної практики проводиться керівником від закладу вищої освіти на загальнонавчальних принципах навчання в університеті згідно зі всією програмою практики, а контроль керівником практики від освітньої організації передбачає щотижневу перевірку щоденника щодо виконання студентом програми практики. За результатами проходження практики керівником практики від бази (освітньої організації) складається характеристика-відгук на студента.

Керівництво переддипломною практикою здійснюють висококваліфіковані фахівці, що посідають керівні посади в освітньому закладі, визначеному для студента як база практики. Керівник практики від закладу

освіти призначається наказом керівника, і він несе персональну відповідальність за організацію та проведення переддипломної практики відповідно до цієї програми. До його обов'язків входить:

1) організація проходження практики закріплених за ним студентів, організація проходження студентами інструктажу з техніки безпеки;

2) складання для кожного студента графіка роботи та його погодження з керівником від кафедри;

3) за погодженням з випусковою кафедрою та відділом практики університету надання допомоги в організації та проведенні для студентів-практикантів фахових екскурсій, зустрічей із провідними фахівцями та керівниками бази практики, інших видів колективних форм навчання;

4) ознайомлення студентів з організацією роботи, надання допомоги з правильного виконання практикантами їхніх функціональних завдань, з освоєння прийомів раціонального виконання їхніх майбутніх посадових обов'язків;

5) надання допомоги студентам в одержанні ними необхідної інформації, матеріалів, нормативної та іншої документації для виконання програми практики та збору й оброблення даних для підготовки до виконання дипломної роботи;

6) надання допомоги студентам у проведенні науково-дослідної роботи;

7) контроль за веденням студентами щоденників та своєчасною підготовкою ними звітів про проходження переддипломної практики;

8) після закінчення практики складання на кожного студента характеристики, у якій має бути надано об'єктивну оцінку виконання програми практики, ставлення студента до роботи, його дисциплінованості, підготовленості до самостійної діяльності, якості придбаних ним теоретичних знань та професіональних практичних навичок і вмінь.

До основних обов'язків студента-практиканта належать:

1) своєчасне прибуття на базу практики та проходження інструктажу з техніки безпеки;

2) вивчення й бездоганне дотримання правил охорони праці, техніки безпеки, вимог внутрішнього розпорядку в організації;

3) у повному обсязі виконання всіх завдань, передбачених програмою практики й вказівками керівників практики;

4) щоденні записи про виконану роботу;

5) збирання, опрацювання, узагальнення та систематизація матеріалу для дипломної роботи, розроблення пропозиції;

6) відповідальність за виконану роботу й достовірність усіх даних, зібраних для дипломного проектування (наукового дослідження) та наведених у щоденнику й звіті про проходження переддипломної практики;

7) подання керівникові на узгодження, перевірку та підпис відповідно оформлений звіт про проходження переддипломної практики;

8) подання на перевірку керівникові переддипломної практики від університету звіт і характеристику керівника від бази практики.

5. Оцінювання результатів практики

Оцінюють результати проходження та захисту практики за 100-бальною системою оцінювання результатів навчання, прийнятою в університеті (табл. 4).

Таблиця 4

Шкала оцінювання результатів проходження й захисту практики

Оцінка (за чотирибальною шкалою)	Оцінка (за стобальною шкалою)
Диференційована шкала	
Відмінно	90 – 100
Добре	74 – 89
Задовільно	60 – 73
Незадовільно	1 – 59
Недиференційована шкала	
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	1 – 59

Підсумкова кількість балів, набута здобувачем вищої освіти за результатами проходження практики, ураховує:

відгук керівника від бази практики;

відгук керівника від кафедри;

презентацію здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту;

відповіді на запитання.

Здобувачі вищої освіти, які не захистили у призначений термін звіт із практики, будуть мати академічну заборгованість.

Оцінка змісту та оформлення звіту – 60 балів.

Оцінка презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту та його відповідей на запитання – 40 балів.

5.1. Критерії оцінювання звіту із переддипломної практики:

0 – 15 балів – студент не дотримувався календарного плану проходження практики та графіка індивідуально-консультативної роботи, ухилявся від консультацій керівника практики від кафедри, систематично порушував установлені терміни виконання завдань, наданих керівником, та відповідних звітів про проходження практики. Здобувач вищої освіти застосовував теоретичні знання під час виконання завдань переддипломної практики фрагментарно, якість роботи була низькою, постійно необхідно було перевіряти/переробляти для забезпечення якості. Майже не придбав професійних навичок за всіма напрямками діяльності. У звіті висвітлено не всі питання або роботу підготовлено не самостійно. Характеристика студента стосовно трудової дисципліни є негативною;

16 – 29 балів – студент не завжди дотримувався календарного плану проходження практики та графіка індивідуально-консультативної роботи, інколи ухилявся від консультацій керівника практики від кафедри, порушував установлені терміни виконання завдань, наданих керівником, та відповідних звітів про проходження практики. Однак здобувач вищої освіти на достатньому рівні застосовував теоретичні знання під час виконання завдань переддипломної практики, проте якість роботи не завжди відповідала очікуванням, час від часу були потрібні перевірка та коригування для забезпечення якості. Придбав окремі професійні навички за всіма напрямками діяльності. Оформлення роботи і щоденника практики недбале чи неповне. Переважно більшість питань програми практики у звіті висвітлено, однак мають місце помилки. Характеристика студента від бази практики загалом є позитивною;

30 – 45 балів – студент загалом дотримувався календарного плану проходження практики та графіка індивідуально-консультативної роботи з керівником практики від кафедри, однак допускав відступи від його рекомендацій, які вплинули на якість практики, не завжди вчасно подавав проміжні результати про проходження практики. Здобувач вищої освіти досить повно застосовував теоретичні знання під час виконання завдань переддипломної практики, якість роботи відповідала очікуванням, придбав достатню кількість професійних навичок. Наявні несуттєві зауваження

щодо змісту та оформлення звіту й щоденника практики. Характеристика студента є позитивною;

46 – 60 балів – студент чітко додержувався календарного плану проходження практики та графіка індивідуально-консультативної роботи з керівником практики від кафедри, сумлінно та вчасно виконував усі рекомендації керівника, вчасно звітував про результати проходження відповідних етапів практики. Здобувач вищої освіти творчо застосовував теоретичні знання під час виконання завдань переддипломної практики, придбав значну кількість професійних навичок за всіма напрямками діяльності. Зміст і оформлення звіту та щоденника практики відповідають стандартам, носять повний завершений вигляд. Характеристика на студента від бази практики є позитивною.

5.2. Критерії оцінювання відповідей студентів під час захисту звіту з переддипломної практики:

0 – 9 балів – під час захисту звіту здобувач вищої освіти не виявив знань основних положень у межах виконуваних ним завдань переддипломної практики, показав недостатній рівень володіння матеріалом, на запитання членів комісії не міг дати задовільних відповідей;

10 – 19 балів – під час захисту звіту здобувач вищої освіти правильно сформулював головні проблеми в межах виконуваних ним завдань переддипломної практики, виявив середній рівень володіння матеріалом, відповідаючи на запитання членів комісії, почувався невпевнено, збивався, припускався помилок, виявив поверхові знання;

20 – 29 балів – під час захисту звіту здобувач вищої освіти виявив достатнє розуміння основних проблем у межах виконуваних ним завдань переддипломної практики, достатнє володіння матеріалом, демонструє належні знання, переважно орієнтується в змісті поданого звіту та в програмі переддипломної практики, однак у відповідях на запитання припускається окремих неточностей;

30 – 40 балів – під час захисту звіту здобувач вищої освіти виявив глибоке розуміння основних проблем у межах виконуваних ним завдань переддипломної практики, досконале володіння матеріалом, дав повні та точні відповіді на всі запитання членів комісії щодо програми практики і виконаної роботи. Було доведено актуальність і достовірність поданої у звіті інформації, дотримано вимоги щодо змісту та оформлення структурних частин програми переддипломної практики.

Рекомендована література

1. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти / М. В. Бобровський, С. І. Горбачов, О. О. Заплотинська, О. О. Ліннік. – 2-ге видання. – Київ : Державна служба якості освіти, 2021 – 350 с.
2. Вітченко А. О. Основи наукових досліджень у вищій школі : підруч. / А. О. Вітченко, А. Ю. Вітченко. – Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2020. – 272 с.
3. Дуткевич Т. В. Техніка управлінської діяльності у закладі освіти : навч. посіб. / Т. В. Дуткевич, О. С. Толков. – Київ. Вид. ЦУЛ, 2020. – 194 с.
4. Економічно-правові умови державно-партнерської взаємодії суб'єктів управління опорних закладів освіти : практичний посібник / О. М. Онаць, Г. М. Калініна, М. М. Малюга та ін. за ред. О. М. Онаць. – Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. – 97 с.
5. Закон України "Про професійний розвиток працівників" // Довідник кадровика. – 2012. – № 3. – С. 5–9.
6. Козирєва О. В. Виробнича практика з науково-дослідного спрямування / О. В. Козирєва, С. В. Васильєв // Методичні рекомендації до проходження виробничої практики з науково-дослідного спрямування здобувачами другого рівня вищої освіти освітньо-професійної програми "Менеджмент організацій і адміністрування" (за видами економічної діяльності). – Харків : Вид-во НФаУ. – 2019. – 24 с.
7. Козирєва О. В. Основи прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / О. В. Козирєва, К. С. Світлична, О. Ю. Шуть, Т. А. Коледа. – Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2021. – 186 с.
8. Лисогор Л. Використання електронних освітніх матеріалів у освітньому процесі: сучасні підходи і технології Нової української школи. Випуск 1 : навчально-методичний посібник / Л. Лисогор, С. Берендєєв, Ю. Косенчук. – Київ, 2023. – 117 с.
9. Лукіна Т. О. Управління якістю загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник / Т. О. Лукіна. – Київ : Педагогічна думка, 2020. – 230 с.
10. Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посіб.] / Л. А. Мартинець. – Вінниця : ВНТУ 2018. – 196 с.

11. Нові підходи до управління освітнім закладом в умовах реформування освіти : методичний посібник для керівників закладів загальної середньої освіти / уклад. Л. М. Михайлова, Л. М. Савенко, В. С. Стасюк. – Харків : Друкарня Мадрид, 2018. – 98 с.

12. Онишків З. Основи управління закладом загальної середньої освіти : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / З. Онишків. – Тернопіль : ТГУ, 2018. – 192 с.

13. Організація діяльності закладів освіти в умовах воєнного стану. Порадник III. З досвіду роботи освітян міста Києва : навч.-метод. посіб. / упоряд. О. Г. Фіданян, М. Ф. Войцехівський, С. В. Івашньова. – Київ : ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. – 600 с.

14. Практична медіаосвіта: медіаграмотність в освітньому просторі : навч.-метод. посібник / уклад. В. В. Байдик, О. В. Проніна ; за заг. ред. В. В. Байдик. – Лисичанськ, 2021. – 66 с.

15. Психологія освітнього менеджменту : навч.-метод. посіб. / уклад. Л. Мафтин. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. – 296 с.

16. Попович Г. М. Методичні рекомендації до написання наукових робіт студентів / Г. М. Попович, О. П. Бартош, О. С. Повідайчик. – Ужгород : УжНУ, 2019. – 36 с.

17. Россошанська О. Р. Системи управління освітніми організаціями. Науковий коментар до вимог з настановами щодо використання міжнародного стандарту ISO 21001:2018 : науково-методичний посібник / О. Россошанська. – Київ : ФОП Маслаков, 2021. – 94 с.

18. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / С. Е. Сардак. – Донецьк : ДГУ, 2018. – 103 с.

19. Сеїтосманов А. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи. методичні рекомендації / А. Сеїтосманов, О. Фасоля, В. Мархлевські. – Київ : НГУ 2019. – 47 с.

20. Сич Т. В. Управління людськими ресурсами закладу освіти [навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою "Управління навчальним закладом" спеціальності 073 "Менеджмент"] / Т. В. Сич. – Старобільськ : "ЛНУ імені Тараса Шевченка", 2021 – 283 с.

21. Словник термінів і понять сучасної освіти / уклад. Л. М. Михайлова, О. В. Пагава, О. В. Проніна ; за заг. ред. Л. М. Михайлової. – Севе-родонецьк : Глобус, 2020. – 194 с.

22. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник / С. О. Гарькавець, Л. П. Волченко. – Житомир : ТОВ "Видавничий дім "Бук-Друк", 2021. – 100 с.

23. Технології професійного розвитку педагогів в умовах формальної і неформальної освіти : практичний посібник / М. П. Вовк, Г. І. Сотська, Н. О. Філіпчук та ін. – Київ : Талком, 2019. – 320 с.

24. Управління закладом освіти в умовах карантину : збірник методичних рекомендацій / В. В. Стойкова, Т. В. Деміракі, Т. Ю. Бурлака, Т. О. Сливінська ; за ред. В. В. Стойкової. – Миколаїв : ОІППО, 2020. – 40 с.

25. Управління закладом освіти : підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар та ін. – 2-е вид. перероб. і допов. – Бердянськ : БДПУ, 2022. – 506 с.

26. Закон України "Про освіту" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.

27. Луговий В. І. Національна рамка кваліфікацій як інструмент інтеграції до Європейського простору вищої освіти / В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ihed.org.ua/ua/resursy/rekomendovani-dzerela.html>.

28. Національна стратегія розвитку освіти в Україні до 2021 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>].

29. STEAM – середовище, яке виховує дослідників. Реалізація міжпредметних навчально-дослідницьких проєктів (з досвіду роботи) : [посібник] / уклад. Ж. Федірко, Л. Титаренко, Н. Дуняшенко. – Кропивницький : КЗ "КОІППО імені Василя Сухомлинського", 2022. – 68 с.

Зміст

Вступ	3
1. Види, загальні характеристики, мета та заплановані результати практики	4
2. Зміст переддипломної практики	6
3. Вимоги до баз переддипломної практики	7
4. Організація проведення та керівництво переддипломною практикою	7
5. Оцінювання результатів практики	10
Рекомендована література	13

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Наскрізна програма практики
для студентів спеціальності 073 "Менеджмент"
освітньої програми "Управління навчальним закладом"
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Будянська** Вікторія Анатоліївна
Почуєва Ольга Олексіївна
Захарова Ганна Валеріївна

Відповідальний за видання *Т. А. Борова*

Редактор *А. С. Ширініна*

Коректор *В. Ю. Труш*

План 2023 р. Поз. № 10 ПП. Обсяг 17 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*